

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedelkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročilna znanja:

Obe izdaji na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrta leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč. ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vsaki v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zalvale, domači oglašit. se računajo po pogodb.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, odpravnništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Vse p. n. gg. naročnike, ki še niso obnovili svoje naročnine, prosimo, da to v kratkem store, ker bi bili drugače primorani, jim brezpogojno ustaviti list.

Upravništvo „Edinost“.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejša vesti.)

Praga 30. O zboru nemško-naprednih deželnih poslancev, katerega sta se udeležila tudi dva krščanska socijalec, poročajo, da so sprejeli resolucijo, glasom katere nemško-napredni poslanci nimajo odložiti svojih deželnozbornih mandatov.

Dunaj 30. (Dodatno poročilo o deželnem zboru.) Po govorih poslancev Noske-ja in dr. Lustkandla izjavlja dr. Lueger, da mora biti Avstrija složna nasproti Ogerski. Deželni zbor, kakor edina zborujoča parlamentarna korporacija, je dolžan, da zavrne z vso odločnostjo ogersko predrznost. Nujni predlog Sehlesingerjev se je vsprejel jednoglasno, dodatni predlog Noskeja pa, naj bi se pozvala vlada, da nemudoma skliče državni zbor, odklonil z 32 proti 31 glasovi.

Dunaj 30. Glasom novin se je podal grof Goluchowski po avdijenci pri cesarju v ogersko ministerstvo, kjer se je posvetoval z ministerskim predsednikom pl. Szellom.

Dunaj 30. Cesar je sprejel popoldne ministerskega predsednika pl. Szella v poldrugourni avdijenci. Ogerski ministri se vrnejo jutri popoldne v Budimpešto.

Dunaj 30. Cesar je sprejel tekom popoldneva tudi ministra za vnanje stvari, grofa Goluchowskega, in državnega finančnega ministra, pl. Kallaya.

Bruselj 30. Sinoči so skupine liberalnih dru-

štev in socijalnih delavskih zvez manifestirale na ulicah v prilog občne volilne pravice. Govorniki so napadali vladino predlogo ter hujskali narod k upor. Kakih tisoč ljudi je hotelo pred palačo, v kateri so ministerstva, a redarstvo je zabranilo pristop ter razgnalo množico. O tej priliki so zaprli dva poslana, katera so pa kmalu zopet izpustili.

Toulon 30. Marchand je dospel s parnikom opoldne v tukajšnje ladijske. Nešteta množica ga je sprejela na obrežju.

Rim 30. Poslanec Chinaglia, ki je proglašen kandidatom vlade, je z 223 glasovi izvoljen predsednikom. (Odobranje na desnici in v sredini.) Zanardelli je dobil 193 glasov. (Odobranje na levi strani.) 16 glasovnic je bilo praznih, 3 neveljavne.

Pariz 30. (Razprava proti Deroulèdu in Habertu.) Coppé upa, da porotniki osvobodijo Deroulèda. Več generalov je hvalilo Deroulèdovo vedenje v vojni leta 1870. in v času mira. (Gobokutis.) Potem se je zasljal Beaupaire, ki je rekel, da sta se Deroulède in Habert vedla kakor moža, in to v času, ko so možje redki. Po zaslišanju nekaterih drugih svedokov se je razprava završila.

London 30. List „Times“ javlja iz Pekinga: V stvari grajenja neposredne železnične zveze med Mandžurijo in Pekingom, katero pravico zahteva Rusija, se do danes ni nič izpremenilo. Rusija ignorira dejstvo, da se Kitaj brani pripoznati to pravico.

V času krize.

Obnovenje pogodbe z Ogersko, oziroma akutna kriza, ki je navstala vsled neuspešnosti pogajanj mej avstrijskimi in ogerskimi ministri za obnovenje pogodbe, je potisnila v ozadje vsa druga

vprišanja in je potegnila na-se vso pozornost javnega življenja. Jezikovno vprišanje v Avstriji in § 14, ki sta bila obstrukciji bogat in neizpolljiv vir za najhujše agitacije in neprestano razburjanje nemško-liberalnih in nemško-nacionalnih mas, komaj da se te dni omenjata po listih in še to le tako mimogredé. Malone pozabljen je celó — nemški program. Da, ta nemški program! Ako bi tudi ne vedeli navesti drugega v dokaz ničvrednosti tega nestvora, zadoščati bi nam moralo dejstvo, da se danes, malo dni po njegovem objavljenju, skoro nikdo ne meni več zanj, najmanj pa — njega stvoritelji. To je res preznačilno. To je res kričeče nerazmerje mej dobo, ki so jo potratili za sestavo programa, in mej dobo, v kateri je trajalo vsaj kolikor toliko zanimanja za istega. Koliko naporov je bilo, koliko reklame, koliko posvetovanj zaupnikov, pododsekov, klubov! Po razpravah v nemških listih bi bil moral človek soditi, da se z objavljenjem tega, kar zahtevajo Nemci kakor podlago za uredbo države, razlije na nas kar celo morje luči in državniške modrosti nemških voditeljev, ki ogreje srea v navdušenje za mejsebojni mir. Diturambični članki so so vrhovatili v celo goro. Gora je poročila, a — sad tega mučnega poroda, ob katerem so švigale rakete vse nemške frazeologije, je bilo nenavadno ogorčenje na strani onih, ki naj bi se pogajali o tem programu. Morda nikdar še niso bili avstrijski Slovani tako ročni in tako soglasni v svoji sodbi, nego to pot, ko so v viharju nevolje jednostavno odklonili ne le nemški program sam, ampak tudi vsako razpravo ali pogajanje o njem. Nagon samoobrambe se je mogočno vspel v Slovanah in se združil v kratko, a impozantno manifestacijo. Ta mogočni pojav volje za življenje, ta soglasni protest proti nakanam manjšine, ki bi hotela večini prebivalstva odkazati usodo helotstva v tej državi, ni menda ostal brez utisa tudi na nemške voditelje, vsaj na one ne, ki so si ohranili ne-

PODLISTEK.

Na kmetih.

Spisal Poluks.

16

Med obćim vriščem se je zasljal zdaj pa zdaj nemška govornica. Bil je Fröhlich in nekaj drugih fabriških uslužbencev. Čez nekaj časa se je pokazal med njimi tudi Reich. Smejali so se, pili in trčili, da je imenitno drenjati se v takem vrišču. Vrgli so godec nekaj desetice in ta je vlekel harmoniko, da je njen glas še pomnoževal in večal vseobčji šum. Imeli niso niti stolov, ker so prišli, ko je bilo že vse zasedeno in drugi delavci in fantje so bili že previnjeni, da bi respektovali v njih gospodo in jim odstopili sedeže. Pehali so se z drugimi zdaj sem, zdaj tja in še nalašč so se razpostavljali bolj na široko, da so bili drugim v napotje.

Pridrenjali so se tudi v oni kot, kjer je sedel Pavlovec in še vedno kričal, razbijal po mizi in se hripavo priduševal, da Dobnikova slivovka ni za nič.

— Sam špirit, primaruha! — in lopnil je z roko po mizi, da so odskakavale čaše.

Mladi Reich je slučajno stal blizu njega ter ravno držal čašo v roki, ko mu jo je izbil Pavlovec, ki je z obema rokama mahal krog sebe po

zraku in klical krčmarja, da mu plača njegove »pomije«.

— Ti kmetiska svinja, ti! — je zavpil Reich v svoji klasični slovenščini in dregnil Pavlovec v glavo. — Jaz ti že pokažem, kdo sem jaz, ti vražji pes! —

Pavlovec je skočil kvišku.

— Ti pokažeš! Glej, glej! Ti boš mene pital s priimki, ti golobradec, ti! —

Zamahnil je in njegova roka je zažvižgala krog ušes mladega Reicha in lopnila po njegovem licu, ki mu je zateklo pri tej priči.

Reich je siknil od jeze in skočil v Pavlovec.

In to je bilo v znamenje za splošni pretep.

Hkrati se je vse bilo, suvalo, teplo in razbijalo v krčmi. Vsa telesa so se gibala, roke zamahovale, grabile. Čaše so rožljale, stoli se prevračali. Krčmarica je v strahu splezala v zapeček, krčmar pa je zastoj miril, vlekel narazen in rinil proti vratom.

— Če se zunaj vsi potolčejo, samo da pri meni ne bi bilo nič! — je molil z vso dušo.

Za hip mu je stal pred očmi strah in vse one skrbi in sitnosti, katere bi znal imeti, če bi se v njegovi hiši primeril kak poboj. Zato je pozabil na vse drugo, na potrte čaše, polomljene stole in neplačane račune in samo rinil in suval je proti vratom in kričal v jedno mer:

— Ven, ven! —

K sreči je priletel hlapec iz hleva in pomagal spraviti ljudi venkaj.

Seveda lahko ni bilo. Cele gručice so se držale skupaj, v katerih so se mešale roke in telesa v vednem premikanju. Domači so topli fabriške in oni domače. Slišati je bilo kletve, rohnenje, udarce . . .

Še dolgo potem, ko se je posrečilo Dobniku, spehati razgrete ljudi venkaj, čuti je bilo zunaj na cesti prepir in pretep in vmes jok in nagovarjanje žen, ki so vse v strahu pritekale po svoje može in sinove.

Vendar se je vse še precej srečno izteklo. Vsi, ki so se spoznali na take stvari, so dejali drugi dan, da »ni bilo sile«. V resnici se ni pripetilo nič resnejšega in hujega. Nekaj bunk in lis, prask in udarcev, pa mnogo raztrgane obleke, drugega ni bilo. Nekateri so mnogo ugibali, kaj stori Reich: ali bo tožil ali ne. Ker pa je potem nastal tak pretep in so topli tako domači, kakor oni, so menili vsi Zavodčani, da stvar mine menda bolj na lepem.

— Pavlovec ne dobi nič več dela tam gori, to bo menda in to je dosti zanj. —

(Pride še.)

Svoboda na Hrvatskem. Narodni zastopnik dr. Vrbanič je sklical dne 28. t. m. s posebnimi pozivnicami svoje volilce v Hlebine, Sigetee in Peterance, da bi jim položil račun o svojem deželno-zborskem delovanju, ali opravi ni nikjer ničesar, ker je oblast ob azistenciji orožnikov zabranila vse tri shode. Seveda pripada dr. Vrbanič k — opoziciji.

Narodno gospodarstvo.

Istrska posojilnica v Pulju. Iz poročila, ki nam ga je poslala ta vrla zadruga, posnemamo z veseljem, da je njen promet minolega leta prvokrat prekoračil en milijon goldinarjev; dosegel je namreč vsoto 1.029.855-37 gold. Kolika sreča je ta posojilnica za Istro, to zamorejo oceniti le oni, ki poznajo razmere v tej nesrečni pokrajini, kajti posojilnici ni do družega, nego da v njih veliki nevolji pomaga istrskim Hrvatim in Slovencem, da jim posojuje denar za male obresti ter jih tako rešuje jarma narodnih nasprotnikov. Zadruga je imela podružnico v Pazinu, katera je isto tako storila mnogo dobrega. Čisti dobiček posojilnice je znašal prošlega leta 1713 gld. 22 avč.; od tega zneska se je darovalo 100 gld. družbi sv. Cirila in Metoda, ostanek pa se je uložil v rezervni zaklad, ki ima služiti v pokritje slučajnih zgub. Na čelu društva stoje naši znani istrski Sokoli. Bog blagoslovi tudi znanprej njihov trud!

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 30. »Wiener Zeitung« javlja, da je predsednik okrožnega sodišča v Splitu, Jurij Lanovec, imenovan dvornim svetnikom na najvišem sodišču.

Dunaj 30. (Deželni zbor.) Posl. Schlesinger je stavil nujni predlog, naj deželni zbor protestuje proti ogerskemu pritisku v pogodbenem vprašanju. Ta nujni predlog se je vsprejel jednoglasno. Tekom razprave je povdarjal dr. Lueger, da se razmere v zadnji čas poojstrujejo tako, da postaja prepričanje splošno o potrebi ukupne obrambe proti Ogerski. Govornik je povdarjal, da se bodo krščanski socialisti brezpogojno držali nemške gemeinbürgschaft in da je sreča za Avstrijo to, da so se Nemci zjedini v narodnem pogledu. Seja nadaljuje.

Dunaj 30. Kriza v pogodbenem vprašanju se tudi danes ni ganila z mesta. Položaj je akuten, ker ni nikakega znamenja za to, da bi se ta ali ona vlada kazala bolj odjenljivo. Včeraj je bil ministerski predsednik ogerski vsprejet od cesarja, danes je bil na vrsti grof Thun. Sploh kaže, da hoče krona poskusiti vse možno, da se pride do sporazumljenja, zato pa utegne preteči še par dni, pred pride do odločitve.

Haag 30. Obe sekciji, pripadajoči prvim komisijam, sti imeli včeraj prepoludne svoji seji, v katerih sti nadaljevali svoja posvetovanja. Od tretje komisije postavljena podkomisija se je sešla včeraj popoldne in se je posvetovala o ruskem predlogu glede mirovnihih sodišč. Zastopnik Italije, grof Nigra, je priporočal italijanski predlog, ki je nekoliko drugačen od ruskega. Tudi Zjedinjene države zahtevajo neke spremembe, n. pr., da v prepiru med dvema narodoma vsaki izmed istih označi po jedno na prepiru neudeleženo vlad, ki naj bosti mirovna sodnika.

Italija zahteva določilo, da posredovanje mirovnihih sodišč ne sme zadrževati ni mobilizacije, ni drugih priprav za vojno. Dosedaj niso prišli v razpravo ni ameriški, ni italijanski predlogi.

Madrid 30. Pogreba Castelarjevega se je udeležila ogromna množica. Bilo je tudi izgrediv in demonstracij.

Rim 30. (Zbornica). Danes bo volitev predsednika. Navzočih je 428 poslancev. Najbolje šanse ima Chinaglia, za njim Zanardelli.

Slovenska gostilna

Antona Kramberger

v ulici Rossetti št. 2.

se priporoča sl. občinstvu. Točijo se dobra istrska in dalmatinska vina, toči pa se izborna senožeško pivo.

Pisarničar (komptoirist)

z večletno prakso, zmožen slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, išče službe. Oglasila blagovolijo naj se pod Z. M. 36 na uredništvo tega lista pošiljati.

Zanimiv oglas kolesarjem!

kolo iz tovarne

Johann Puch iz Gradca

ustanovitelja industrije za kolesa,

je najbolje kolo sveta

L. Colobig v Trstu,

Via del Torrente šte. 10.

Jedini in glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

Pri moji tvrdki

Zaloga šivalnih strojev „Singer“.

Podpisani ima v svoji zalogi navedene šivalne stroje po najnižjih cenah.

Stroj „Singer“ I. vrste 32 gld.

Daje tudi na mesečne obroke po 3 gld.

Anton Cerkenik,

Via Media št. 6, Trst.

Schivitz & Comp. V Trstu

se dobivajo

stroji vsake vrste in potrebščine k istim. Sesalke in brizgalke vsake vrste. Cevi iz kovin, kavčuka in platna. Medeni in broneni ventili, pipe itd. Orodje za obrtništvo in kmetijski. Vse iz prvih tu- in inozemskih tovarn. Nove posode »Emeri« in škropilnice proti peronospori svojega izdelka in druge. **Garantiram dobroto vsega blaga. Cene nizke.**

Velika zaloga v ulici Zonta šte. 5.

Mat. Živic, inženir.

Izdelujem tudi načrte za napravo novih tovarn, mlinov, vodovodov, cest itd. — Moja tvrdka prevzame tudi izvrševanje istih del.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajen, po cenah, da se ni bati konkurence.

Zaloga vina F. Petech-a

Via delle Poste št. 10.

Vina dalmatinska, Istrijska in italijanska iz slovečih kleti po cenah da se ni bati konkurence, pristna in najboljša kakovosti.

Istrsko fino po gld. 32, in 34 — **Dalmatinsko** po gld. 30 in 32. — **Opollo fin** po gld. 34, italijansko po 28 in 32 v vsakej množini v sodčih in buteljkah od litra. Vse prosto na dom v kateremkoli kraju mesta.

NB. Naročbe vzprejemajo se direktno v zalogi po poštinih dopisnicah.

„EDINOST“

večerno in zjutranje izdaje se prodaja, razun v drugih navedenih tobakarnah, tudi na južnem kolodvoru.

Zaloga pohištva (mēble) Petra Muschika poleg dobroznane gostilne „Alla nuova Abbondanza“, Trst, Via Torrente št. 16., se toplo priporoča slavnemu občinstvu za mnogobrojen obisk. Cene brez konkurence!

Zalogo piva

senožeske pivovarne

v Herpeljah

ima

Ivan Siškovič

Istotam v svoji lastni hiši že več let.

Kakor vedno do sedaj hoče tudi odslej točno in vestno služiti svojim odjemalcem ter storiti vse mogoče v njih zadovoljnost, tako, da se mu ni bati nobene konkurence toliko gledé cen kolikor gledé dobrote piva in sicer v sodčih in v steklenicah.

Zaloga je na razpolago ob vsaki uri dneva in noči.

Priporoča se torej gg. gostilničarjem in slavnemu občinstvu sploh.

FILIJALKA

C. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/2 %
	6- " " 2 1/2 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnoso 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obrest

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibirij, Inomostu Czovec, Ljubljano, Linz, Olomuc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov proti odbitku 1% provizije.

Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Prodajmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohranu.

Sprejemajo se v pohranu vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

FILIJALKA

BANKE UNION

V TRSTU

e peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli,

kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih brestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 1/2 %	proti 5 dnevni odpovedi
" 2 1/2 %	" 12 " "
" 3 1/4 %	" 4 mesečni "
" 3 1/2 %	" 8 " "
" 3 5/8 %	" 1 letni "

Napoleone:

po 2 1/2 %	proti 20 dnevni odpovedi
" 2 1/2 %	" 40 " "
" 2 1/2 %	" 3 mesečni "
" 3 %	" 6 " "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25. oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2 1/4 % do vsakega zneska; izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldanskim borzo. Potrdila se dajajo v posebni uložni knjižici.

c) Zaračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bosti uradnih ur. Sprejema za svoje conto-currentiste, inkase in račune na tujaknjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

koliko treznosti. Mi vsaj si ne moremo tolmačiti drugače te skoro neverjetne tišine, ki je navstala po nemških listih o nemškem programu. Mi smo zadnji, ki bi hoteli tajiti važnost nemškega življa za državo, v kolikor je ima v resnici, in pameten človek ne bo odrekal Nemcem deleža na upravi države, primernega njih resničnemu pomenu. Ali to, kar zahtevajo oni v svojem programu, je v sedanjosti dobi, v dobi preporajanja narodov, v dobi tendencije dviganja, napredovanja ter stremjenja po samostojnosti in svobodi v razvijanju narodne individualnosti — jednostavna blaznost! To, kar zahtevajo oni, ni resno in ni izvedljivo ter ne more biti niti kakor substrat za pogajanja. Naj bi bili le varovali svoje nemško stališče in naj bi tudi v zmislju tega stališča svojega zahtevali prvenstvo v Avstriji: ali ko bi bili zajedno varovali vsaj videz dobrohotnosti in poštene volje za doseg kakovega modus vivendi, oprtega na resnične odnose in računajočega z dejstvom, da avstrijska nemška večina prebivalstva ni nikaka mrtva masa, ampak da so to živi narodni organizmi, ki imajo v sebi vse pogoje za nadaljni razvoj; da so podali bodisi tudi strogo nemški program, ali vendar ne izbruh blazne narodne domišljavosti: bi se bili Slovani seveda upirali in bi varovali svoje načelo brezpogojne enakopravnosti, ali takov resen nemški program bi zadolgo ostal v javnem razpravljanju in bi morda, po primernem zbistrenju pojmov, vendar ustvaril podlago vsaj za mirneja pogajanja.

Nemške opozicijske skupine se niso držale te modre mere. Zato pa je njih program za petami sledilo prokletsvo — smešnost! A smešnost ubija. To čutijo nemška gospoda in skoro se nam zdi, da hvalijo Boga, da nam je poslal nesrečno nagodbeno krizo, ki jim omogoča, da morejo molčati — o svojem lastnem programu.

Tudi mi ne bi govorili danes o tem, da nas ni v večerajnji seji deželnega zbora nižavavstrijskega uganjka mej avstrijskimi politikami, dunajski župan dr. Lueger, spomnil na — nemško gemeinbürgerschaft.

Ob najneumestnejši priliki, o priliki, ko je bil govor o nagodbni krizi, je prisegal gospod župan dr. Lueger pred svetom, da krščanski socialisti ostanejo zvesti nemški gemeinbürgerschaft. Oj, kakovo nesoglasje! Antisemitski poslanec Schlesinger je stavil nujni predlog, naj deželni zbor protestuje proti ogerskim presijam v nagodbnem vprašanju in gospod Lueger je podpiral ta predlog s povdaranjem potrebe **ukupne** obrambe proti Ogerski. Pod skupno obrambo si misli gospod župan menda vendar vso državo, torej subsumira pod pojem ukupnosti tudi Slovane! Kakova ukupnost bi bila to, ako bi pogrešala — večino?! A v isti sapi je dr. Lueger govoril o nekem blaženstvu, ki se je razlilo nad državo baje s tem, da so se Nemei zjediniili v narodnem pogledu. O tem ni seveda mogel misliti na drugo, nego na nemški program. Torej v helotstvu slovanskih narodov, kakor je izrečeno v tem programu, vidi dr. Lueger srečo Avstrije. Mar hoče dr. Lueger pridobiti Slovane za skupno obrambo s tem, da jim v trenutku toli resne krize grozi z Gesslerjevim klobukom, ki so ga Nemei razobesili na oni nestvor, na oni izbruh blaznosti?! Kaka neskladnost ali — zaslepljenost! Dr. Lueger drži vendar mnogo do tega, da ga svet razlikuje od drugih Nemcev po njega — črnorumeni barvi, a vendar se mu je zdelo potrebno, da je ob taki priliki prisegel na program, ki bi povzročil poprej revolucijo, nego bi prišel do uresničenja, in o katerem drugi, manje črnorumeni listi govorijo kolikor le možno — malo!!

Zagrozila nam je torej najbolj avstrijska frakcija v nemški gemeinbürgerschaft. Jemljemo na znanje, a vzame naj na znanje tudi slavni eksekutivni odbor desnice. In naj posnema — dra. Luegerja! On je govoril v jedni sapi o potrebni obrambi proti Ogerski in o nemški gemeinbürgerschaft. Za kaj naj bi naša pomoč v nagodbni akciji ne bila v zvezi z našimi narodnimi zahtevami?! To smemo tem laglje, ker naše zahteve niso izbruh narodne blaznosti, kakor je program nemške gemeinbürgerschaft, ampak postulat gole samoohrane. Zakaj naj bi ravno mi molčali o svojem programu zgolj zato, ker je grof Thun v škripeh radi nagodbe! Gotovo je potrebno, da se upremo Ogrom in da podpiramo Thuna proti perfidnosti ogerske vlade, ali tega ne smemo dopustiti, da bi na tem bojišču ostala kakor mrlič —

naša načela, naš program, naši pogoji za življenje. Državna kriza nam gre do živega, to je gotovo, ali mi se tresemo tudi v mrzlici, ki nam jo povzroča naša narodna kriza. Avstrijska vlada je dolžna, da zdravi bolezen države, a pozabiti ne sme tudi bolezní svojih narodov. Eksekutivnemu odboru je dolžnost, da opominja vlado, na to nje dvojno dolžnost. Zato protestujemo danes slovesno proti temu, da bi slavni eksekutivni odbor desnice hotel porabiti za drege grofa Thuna radi obnovljenja nagodbe v izgovor za priporočila na našo adresu, da naj — trpimo dalje. Država je v krizi, a mi smo tudi v krizi. Nam pa gre najbolj v živo — naša kriza!!

Zgodovinske črtice.

(Po Jos. Apih-ovi knjigi: Slovenci in 1848. leto.)

(Dalje.)

12. Kmetška bremena.

Naš kmet (t. j. narod slovenski) je moral dalje, mesto ostalih stanov, dajati sinove v **vojake**; meščan in gospod sta bila osvobodena tega davka. Kako je to slabilo narod, nam svedoči krvave in pogoste vojne prošlega in prvih desetletih sedanjega veka, pogin naših rojakov v Mantovi. Pa tudi tisti, ki so se srečno vrnili domov, bili so za narod svoj večinoma »izgubljeni sinovi«, v gospodarskem in moralnem oziru.

Uprav našega kmeta je pa žulil tudi jarem največjih **davkov**. V Avstriji so plačevali 1839. leta zemljišnega davka 54 milj. gold., dočim so znašali vsi ostali davki skupa samo 106 milj. Obdačeno je bilo zemljišče poprek s 45%, hiše samo s 16% kosmatega dohodka. Kapitalist, ki je imel milijone naložene v bankah ali državnih papirjih, za katerega bi torej morala biti najvažnejša reč ohranitev javnega reda in države, ker bi sicer mahoma izgubil vse svoje bogastvo, ni plačeval ničesar za državne potrebščine. Lepa pravica to! Država je dajala kapitalistom neizmernih dobičkov, ki so ji posojevali denar, a največji dunajski bankirji so plačevali po 1500 gold. letne pridobnine, največji tovarnarji po 50 do 100 gold., veletržci po 500 gold. — na kratko: kolikor se jim je baš zljubilo. Zato je 1846. leta znašal ves pridobninski davek bore 3 milj. za vso državo.

Pritožb ni manjkalo. Že 1843. leta so kranjski stanoviti poslali v tej stvari deputacijo pred cesarja, a na Dunaju je zastran reševanja ulog veljalo takrat načelo: »Liegen lassen ist die beste Erledigung«. Do 1848. leta niso dosegli ničesar.

Že cesarja Jožefa II. kataster je bil preobložil dežele, in povzročil sila mnogo rubežni in prodaj. Novi kataster pa, ki so ga izdelovali od 1818. do 1843., je n. p. davek znižal vsej Štajarski za 100.000 gold., a povišal je ravno davke **slovenskega** Štajarja; ormoškemu okraju so naložili 100% več davka; okraj celjski je plačeval za 30.000 gold. več, nego 2½-krat več okraja Ju'denburg in Bruck. Dočim so ti na gorenjem Avstrijskem cenili dohodek njive po 5-24 gld. od orala, nastavili so tisto jednoto na Štajarskem na 6 gld., in na Kranjskem celo na 8-9 gold. Vse peticije in revizije in komisije od 1833. do 1835. leta so imele te ta vspeh, da so se štajarskim Slovincem po ukazu dvorne kancellerie davki izdatno — povišali. Nekateri gosposke na spodnjem Štajarskem so shujšale gmotno stanje kmetom tudi s tem, da so jih primorale, da so se odkupili, a z jako neugodnimi pogoji.

Kranjska in Koroška sta plačevali vseh pravih in nepravih davkov po 5.35 gold. od glave na leto, dočim so plačevale bogatejše kronovine dokaj manje, n. pr. 1819. leta Češka po 4.53 gld., Moravska in Šlezija po 4.41 gold., in Galicija celo bore 2.41 gold., dasi ima Kranjska dokaj puste zemlje, Krasa in mahu.

Poleg davka je bila pa še **tlaka**. Kranjski kmet, čegar pesestvo je bilo vredno 250 do 300 gld., je imel do 1848. leta letne tlake do 192 dni, potem je moral dajati **desetino** od žita, vina, čebel, koruna, praseev, jagnet, kopunov, kuretnine in jaje; koder so lovili polhe, imeli so desetino tudi od polhov; jako visoka je bila pristojbina o prodaji zemljišča, takozvani: »lavdemij«.

Splošni učinek vseh teh gmotnih razmer je bil poguben ne samo pojedincu in stanu, kakor v

drugih narodih; temveč je moril naravnost **narod** sam. Kar je zgubil naš narod po gmotnem propadanju kmetijstva, tega mu ni nadomestil prospeh drugih stanov, katerih narod — ni imel; tu ni bilo kompenzacije; kar je izgubil **kmet**, izgubil je neposredno **narod**. To je treba posebno odločno povdarjati, ako hočemo biti pravični narodu svojemu. —

Razkosan po tolikih kronovinah, ohromljen in obtesan, brez slovenskega meščanstva, brez posvetnega razumnštva, oglohan do kosti in izsesan do mozga, propal tudi v moralnem oziru vsled dolgoletnega vojaškega službovanja in dolgoletnih voj, — to vse se mu je dogodilo, odkar je zgubil naš narod svobodo. V takem stanju je pričakoval l. 1848., ko so se narodi hoteli siloma otresti neznoznega stanja!

Kako se je pa godilo Slovincu na duševnem polju — o tem pa prihodnjič. (Pride še.)

Politični pregled.

TRST, 31. maja 1899.

Deželni zbor goriški. Iz »Soče« posnemamo, da je bilo minoli teden hudo pritiskanje na knezo-nadškofa kardinala, da bi se udeležil seje, napovedane za minolo soboto. Bila sta pri njem gospod deželni glavar Pajer in njegova ekscelena grof Goëss. Predstavila pa sta se mu tudi grof Alfred Coronini in dr. Gregorčič z izjavo, da slovenski poslanci položijo mandate, čim bi se knezonadškof udeležil seje deželnega zbora; vsa odgovornost da bi torej padla na njega. Eminenca je menda tudi uvaževal veliko koščljivost svojega položaja in mu je gotovo bilo pred očmi, da bi ne bile baš ugodne posledice, ki bi mogle nastati v razmerju večine prebivalstva v deželi do svojega pastirja, ako bi se le-ta udal željam onih, ki svojo veliko političsko moč, s katero razpolagajo le po največi krivici, hoté še nadalje zlorabiti v teptanje vsacega prava slovenskega prebivalstva v deželi, ako bi se postavil proti narodu, ki je po nečuvnem postopanju žnjim prisiljen posezati po skrajnih sredstvih samoohrane. Eminenca torej ni šel v sejo in s tem so se zmešali računi lisjaka Pajerja. Nadejati se je, da pri tem tudi ostane. Vprašanje je le, kaj ukrene sedaj vlada, ki se je tako temeljito razračunala v svojem zanašanju na znano prikljivost Slovencev?! Mnogi govoré, da bo dež. zbor razpuščen. Kaj bo doseženo s tem? Nič! Številno razmerje mej Italijani in Slovenci ostane dosedanje, Italijani ostanejo neodjenljivi, kakor so bili do zdaj, Slovenci pa postanejo — trši. Mera je polna. To prepričanje je tako prešlo v naše ljudstvo, da ne bo volilo nikogar več, ki ne podpiše gesla, da je bilo dovolj žrtev, dovolj samozatajevanja in dovolj škode radi ljubega miru v deželi. Tudi mi si želimo miru, ali takov mir, katerega račun bi morali plačevati le mi, nam postaja predrag.

K položaju. Ker se je tu pa tam na desnici izrazila misel, da bi bilo dobro, da bi podrobno odgovorili na program Nemcev in da bi ta posvetovanja služila za podlago novi pravni akciji, meni dunajski poročevalec »Politike«, da bi bilo to odvisno početje. Programatiška načela desnice so znana, v istih je že odgovor na nemški program. In kje je jamstvo, da bi ta nova akcija imela kakov vspeh?! Kako prav ima poročevalec »Politike«, priča vest, došla iz Prage o večeršnjem posvetovanju nemških deželnozborskih poslancev, ki so sklenili, da bodo protestovali celo proti onim sklepom iz zadnjega zasedanja deželnega zbora češkega, ki so prirojeni prav po željah Nemcev in v katerih se zreali skrajna odjenljivost in pravičnost zastopnikov naroda češkega. Tako hočejo n. pr. protestovati proti sklepu, ki ureja uradovanje na avtonomnih oblastih in v katerem so strogo zavarovana vsa prava nemškega jezika! Ta sklep nemških deželnih poslancev na Češkem je priča, da se sedanjimi voditelji Nemcev ni možno govoriti pametne besede. Ob takih pojavih trde nestrpnosti ne bi bilo niti častno za skupine na desni, da bi silile v pogajanja. Kdo bi vedno ponujal svojo roko, če jo pa oni drugi noče vsprejeti?!

O pogajanjih za obnovljenje pogodbe z Ogersko javljajo današnja poročila, da pričakovanega ukupnega posvetovanja obojestranskih ministrov ni bilo, kers o posredovanju ministra Goluchowskega ostala popolnoma brezvspešna.

šna. Danes so ogerski ministri odpotovali z Dunaja, a se povrnejo zopet. S tem je odločitev zopet odložena za par dni in morda utegne trajati kriza tudi še par tednov.

Domače vesti.

Zaradi jutrnjega praznika izide prihodnje izdanje »Edmosti« v petek ob uri, navadni ponedelj in praznikih.

Živela Italija! — v deželni zboru tržaškem. Omenivši zadnjo demonstracijo v deželni zboru tržaškem, pravi »Obzor«: Nikjer ne čitamo, da bi bil predsednik pozval govornika (Peccolija) na red, ali da bi bil vladni zastopnik protestoval proti takemu govoru. Očividno je, da je govornik Peccoli hotel ponoviti one iste besede, ki so se čule v deželni zboru istrskem, da — Istra pripada k Italiji! Vlada, ki je molčala v Kopru, molčala je tudi v Trstu. Niti temu bi se ne čudili, ako bi jutri že izišla kaka naredba, polvoljna za italijansko stranko

Nezaslišano! Pišejo nam: Dne 22. februarja se je pekovski pomočnik Josip Čoker, delujoči v tukajšnji ubožnici, opekel tako, da so mu morali, po dolgi mučni bolezni, odrezati en prst na roki. V pekovski zadrugi ni bil, ker mu je bilo to zabranjeno po njega gospodarjih. V delavskem društvu je bil pa zaostal s tednino, ker je imel ravno takrat ženo bolno in mnogo stroškov. Podpore ni bilo od nikoder! Doma žena z dvema otročičema, mož pa v bolnici! Žena je šla k nadzorniku ubožnice, Ciatto, ter ga prosila plače za ranjenega moža, toda g. Ciatto ji je nakazal cel goldinar in pol miloščine!

Ko je bil nesrečni Čoker odpuščen iz bolnišnice, je šel k g. Ciatto ter ga prosil, naj ga vzame zopet na delo, toda ta gospod je rekel: »Ne morem, ker niste Tržačan, sedaj moramo jemati le Tržačane na delo, tujcev ne več!«

Nesrečnež je prosil, naj se mu da vsaj 14 dnevna plača, toda tudi tega ne! Gospod Ciatto mu je nakazal 2, recí dva gold. — miloščine!! Vedite pa, da je na mesto Čokerja prišel delat — ne Tržačan, ampak — **italijanski podanik!**

Nesrečnež je prišel k meni, naj mu svetujem, kaj mu je storiti. Poslal sem ga prvo k gospodu deželniemu obrtnemu nadzorniku, ki mu je tudi obljubil, da bode posredoval v ta namen, da ga spravi zopet na prejšnje mesto, toda, do danes še ni odgovora!

Poslal sem ga v »Zavarovalnico za slučaj nezgod«. Tam so mu rekli, da mu ne morejo pomagati nikakor!

Poslal sem ga do gospoda conte Dandinija, naj bi isti kaj ukrenil sodnijskim putem, toda — zastoj! Poslednji mu je rekel: »Prinesite mi listič od zavarovalnice, potem poskusimo, kaj bi bilo narediti.« — Ubogi Čoker se je vrnil zopet v zavarovalnico, toda tam mu niso hoteli dati listka, ker da ni zavarovan in da torej nima nikake pravice!!

Govoril sem z nekim višim magistratnim uradnikom, ki je, ko sem mu razložil stvar, sicer priznal, da je to postopanje »una porcheria«, ali s tem priznanjem ni še nič pomagano ubogemu Čokerju. Ta je sedaj brez prsta in brez službe. Je-li to prav? Kje je oni zakon, ki varuje delavce pred takimi in sličnimi nezgodami? Sedaj, ko je delal dve leti v mestnem zavodu ter tudi ponesrečil tam, sedaj ga nočejo več, ker ni — italijanski podanik! To je že skrajno! Kje je humaniteta, o brezčutneži lahonski, kje sočutje, kje ona zloglasna »avita cultura«, kje?!

Zver bi se morala usmiliti takega nesrečneža, divjak bi mu pomogel, a vi sinovi latinske civilizacije, vi ga odganjate brezčutno, z malo miloščino, kakor se odganja vsakega navadnega berča!!!

Gospôdo okolo »Lavoro« prosim, naj prinesejo prevod tega — škandala, da se izve širom civilizovane »regione Giulia«, kaki sinovi iste se nahajajo v — Trstu!

Usmiljenim ljudem pa priporočam tega trpina, ki stanuje v zagati del Moro štev. 3, III., stopnice druge. — Eventuelne milodare sprejema tudi sluga »Del. podp. društva«.

P. S. Dotičnik je bil tudi pri enem naših gospodov deželnih poslancev, ki mu pa seveda ni

mogel pomagati o obstoječih zakonih o zavarovanju delavcev. Obljubil mu je, da stori, kar bo mogoče, da se ti zakoni popolnijo, v kar pomozi Bog. — Dostavljam pa še, da po obstoječih zakonih mora delodajalec paziti na to, da njegovi delavci redno plačujejo zavarovalnino in da je on odgovoren za slučaj, če je delavec ponesrečil v času, ko je zaostal s tednino. To bi moral vedeti tudi gosp. e. kr. obrtni nadzornik, katerega prosim, naj stori svojo dolžnost v tem slučaju ter tako pomore ponesrečenemu. Delavec.

Dva narodna pojava. (Zvršetek.) Na binkoštni ponedeljek pa so imeli v Bazovici lepo narodno slavnost. A to je bil druge vrste naroden pojav, nego v Škedenju. V Škedenju so nastopali že izvežbani bojovníki in delavci na narodnem polju, v Bazovici pa se je oglašil nov, probujajoči se življ.

Društvo »Lipa« v Bazovici je najmlajše pevsko društvo v okolici. To društvo si je nadelo nalogo, da bo namesto navadnih fantovskih plesov prirejalo lepe, zabavne in poučne narodne slavnosti. Prvo tako veselico je priredilo na binkoštni ponedeljek na dvorišču gostilne »pri lipi« v Bazovici. Dvorišče je veliko, a bilo je blizu napolnjeno, tako, da je izgledalo, kakor da je — tabor. Na lepem, paviljonu sličenem odru stanostopala mešana zbor »Lipe« in »Slovana« iz Padrič. Oba zbora sta izvajala pevske točke tako dobro, kolikor se more sploh zahtevati od novih društev na deželi. Predsednik »Lipe«, g. H. Ražem, je v lepem poljudnem govoru tolmačil občinstvu pomen in važnost pevskega društva in narodnih slavnosti sploh. Vskliknil je: »Proč z »šagrami«! Proč s fantovskimi plesi! Proč s tepeži in proklinjanjem! Prihajmo raje lepe poučne in zabavne veselice, na katerih se moremo veseliti vsi skupno: mladeniči in možje, priprosto ljudstvo in omikanci. Sosebno mladina naj se lika in si blazi srečo, naj se navdušuje za narodni napredek! Dandanes napreduje ves svet, torej moramo napredovati tudi mi! Tudi mi ne smemo zaostajati, ampak dvigati se moramo iz tmine in nezavednosti! Začnimo pa z mladino in bodočnost bo naša!« Govornik se je zahvalil še posebno pevskega zbora iz Boršta in Trebič, ki sta došla v lepem številu. (Tudi nas veseli posebno, da so tudi Trebičani jeli zahajati v naš krog. Tako bodi v bodoče! Videli bode, kako zgine po osebnem občevarjanju marsikako nesporazumljenje, ki je kalilo dosedanje razmerje med Trebičani in narodno stranko! Le vsi, le vsi, v bratsko kolo! Op. uređ.)

Šaljivi prizor »Na sodišču« je bil izbran najsrečnejše. Take stvari so za naše ljudstvo. Taka krepka realistična igra, kakoršnja smo videli na gospodu Ražmu, je za ljudstvo izdatnejši argument proti hibam našega javnega življenja in proti krivicam, ki jih trpimo, nego pa najboljši članek po listih. Vse se je smejalo in krohotalo, a niso se rogali igralcem, ampak — resničnim dogodkom iz našega življenja. To je šola! Po prizoru sta prepevala pevska zbor iz Trebič in Boršta. Vmes pa je rajala mladina in zabavali so se na kegljišču. Ker ni bilo nikake vstopnine, pobirali so se radovoljni darovi. Tako je prav! Kjer treba še le orati ledino, ne smemo delati težav z ustopnino. Narodne slavnosti naj bodo pristopne narodu, torej tudi onim, ki — ne morejo plačati! To donaša sadu, to dovaja do cilja.

Gosp. Ražem, ki je povsodi, kjer treba delati, je pokazal zopet, da zna! Hvala in čast mu!

Politiški procesi na Gorškem. V aféri, radi katere sedi Codermaz, predsed. razpuščene »Ige della gioventu friulana« v preiskovalnem zaporu, je bilo zaslišanih že kakih 50 oseb in še se vrše nova zasliševanja. To je sicer jako zanimivo, in tudi nekaj novega je ta brižnost slavnih oblasti, ki se precej oddaljuje od onega dosedaj običajnega stališča, s katerega doli so oblasti sodile take stvari le kakor pobalinstva . . . ali nam se zde oblasti kakor vrtnar, ki z škarjami v roki le striže vršičke ograje, vsled česar ograja — še bolj raste. Škarje treba zastaviti nekje drugje — tam, od kjer poganjajo vršički irendente . . . pa kaj bi govorili, saj smo rekli že večraj s psalmistom: imajo oči, a ne vidijo, imajo ušesa, a ne slišijo.

V pojasnilo. Pišejo nam: Od raznih strani se slišijo pritožbe, da je ustopnina na koncert pevskega društva »Kolo« previsoka, ter da ni prav, da morajo otroci izpod deset let plačati po 10 nvč.

Ker sem dobro poučen o stvari, hočem dati nekoliko pojasnila na te pritožbe.

Kakor drugim, tako se je tudi meni zdela vstopnina — previsoka; zato sem vprašal pojasnila na kompetentnem mestu.

Na podlagi tega poizvedovanja morem povedati to-le: Pevsko društvo »Kolo« ima nad 80 gld. mesečnih stroškov, ki pa precej presegajo dohodke, tako, da ako bi si društvo ne opomoglo z eno ali dvema veselicama na vrtu — bi moralo propasti, česar si pa gotovo ne želi noben v resnici naroden človek. Dokler so naša društva dobivala gledališča, je bilo to drugače in v tem pogledu je baš »Kolo« pokazalo, da rado gre na roko ljudstvu, kajti gledališče »Politeama« še ni imelo (vsaj da bi jaz vedel, ne) nikoli le 40 nvč. vstopnine v pritličje, kakor je bilo o priliki zadnjega velikega koncerta tega društva.

Kar se tiče otrok, že vsak ve, da se pri nas ne gleda preveč na tanjko in tako bo gotovo tudi sedaj, to zagotovim lahko.

Pomislimo, kako se to mlado društvo žrtvuje, kako prireja skoro vsako nedeljo izlete, oziroma zabave v mestu in po okolici, koliko mladine je to društvo rešilo narodnega mrtvila in priznajmo, da vršimo le narodno dolžnost, ako podpiramo tako delavno društvo.

Zato pa pustimo na stran malenkosti in delajmo vsi na to, da napolnimo vsi v nedeljo dne 4. junija ves razprostrani vrt do zadnjega kotička, kar bo narodu le v korist in čast!

Ljubi gostje. Kakor javlja »Mir«, se je v dobi od 10. aprila pa do 10. maja t. l. pripeljalo v Avstrijo preko Pontebe samo 59.000 Italijanov. Koliko pa jih ja prišlo k nam kruha iskat preko Kormina in Ale, tega ne vemo. Kako so ti ljudje hvaležni, je znano. Dobrote uživajo tu, domačim ljudem jemljejo zaslužek — in v zahvalo nas zaničujejo.

Mesto poštnega odpravnika se razpisuje na novo ustanovljenem e. kr. poštnem uradu v Dreženci proti pogodbi in kaveiji 200 gold. Letna plača 150 gold., uradni pavšal 40 gold. in letni pavšal 250 gld. za vzdržavo jednokratne pešne zveze med Dreženco in Kobaridom.

Prošnje v teku treh tednov na pošto in brozjavno vodstvo v Trstu.

Izseljevanje v Brazilijo. Oblastva ponovno živo svare pred izseljevanjem v državo S. Paulo v Braziliji. Razmere v tamošnjih plantažah za kavo so tako žalostne, da je le izjema, ako se posreči evropskim delavcem, da si pridobijo neobhodno potrebna sredstva za vsakdanji kruh.

Povoženo dekletce. Dne 30. t. m. ob 11. uri predpoludne je neki tovozen voz povozil devetletno Antonijo Lazzarini v ulici S. Maurizio št. 11. Deklica je poškodovana na nogah. Mati jo je spravila na rešilno postajo, kjer ji je dr. Biasioli podelil potrebno pomoč. Deklica se leči doma.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario žtev. 2.
(šolsko poslojpe).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Velika zaloga

solidnega pohištva in tapecarij

od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg S. Giovanni hiš. štev. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

Iz-pred naših sodišč. 32-letni dninar Ivan Padovani se je nekega dne sprl s svojo miljenko ter ji zaklical v svoji sveti jezi strašne besede, da ji hoče odreti kožo. Radi te grožnje je šlo dekle in je ovadilo Ivana. Dne 30. t. m. je Padovani stal pred sodniki. Izjavil je, da ni imel namena, da bi resno pretel dekletu. Punica pa je rekla, da se prav za prav ni posebno vstrašila. Vsled tega so Ivana rešili obtožbe, in v miru in spravi je zapustil parček sodno dvorano.

Zaradi pregreška zoper naravo je obsodilo tuk. deželno sodišče dne 30. t. m. Marka Cedrani, 49-letnega trgovskega agenta iz Vidma, na 6 mesecev in Vita de Vincenzi, 27-letnega mornarja iz Molfette, na 4 mesece ječe.

36-letna šivilja Pavlina B. je bila obtožena zaradi zločila tatvine in zločina poneverjenja, ker je gospej Weiss, pri kateri je šivala, odnesla perila v vrednosti 60 gld. in zadržala za-se 12 gld., katere ji je izročil neki G. Andrič. Kakor že prej, tako je tudi na razpravi priznavala skesano svoj čin, ter je obljubila, da povrne škodo v mesečnih obrokih. Vsled izrednih olajševalnih okoliščin je bila obsodena le v enomesečno ječo.

Angelj Stepič je dne 24. aprila t. l. razgrajal na ribjem trgu. Prišel je redar ter ga aretiral. Angelj Stepič je šel nekaj časa mirno z angelom javnega miru, na cesti pa je nakrat začel kričati: »Pomagajte, pomagajte!« Zaradi tega je stal dne 30. t. m. pred sodniki, katerim je hotel natveziti, da je bil vprašanega dne pijan, v pomoč pa da je klical, ker ga je bolela roka, za katero ga je držal redar. Redar je izključil oboje ter so vsled tega obsodili Angela v 14 dni zapora.

Poskušeni samomorl. Alojzija L., deklica 18 let, stanujoča v ulici Manzoni, se je dne 30. t. m., radi rodbinskih preprirov že v četrtočkrat napila fenilne kisline. Tudi sedaj jo je rešil zdravnik, ki je prihitel še o pravem času na lice mesta.

Istotako zaradi domačih neprijetnosti je skočil dne 29. t. m. zvečer s pomola pri sv. Andreju v morje 28-letni uradnik Jušt D. Prijatelj R. C. ga je rešil. Spravili so ga na kolodvor in od tod z vozom v njegovo stanovanje v ulici S. Sergio.

Z fenilno kislino se je skušal zastrupiti v noči dne 30. t. m. trgovski agent Peter Z. Tudi njemu so podelili, da si se je branil, nujno pomoč, ter je upati, da okreva. Mož je oženjen in oče.

Nesreči. V stabilimento tecnico se je danes dogodila huda nesreča. Mladeniču Furlaniju, Slovencu, je stroj za vrtnanje kositarja zlomil roko ter ga tako poškodoval, da je malo nade, da bi ubogi mladenič okreval.

Druga nesreča je zadela rodbino g. namestništvenega svetovaleca Schwarza. Njega sin, ki je gojenec tukajšnje kadetske šole, je splezal včeraj na neko drevo blizu šole, a zgubil je ravnotežje in padel z drevesa tako nesrečno, da je umrl par ur po tem.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 31. Cesar je vsprejel danes predpoludne ministerskega predsednika grofa Thuna in pozneje ministerskega predsednika pl. Szella.

Pariz 31. Komora in senat sta končno javno vsprejela proračun.

Haag 31. Ruski predlogi o mirovnihih sodiščih sestoje bistveno v nastopnem: v slučaju sporov naj signatarne vlasti, predno primejo za orožje, zaprosijo, kolikor dovoljujejo okoliščini, za posredovanje prijateljskih vlasti, katero posredovanje pa naj ima le značaj prijateljskega sveta in ne obveznega namena. Vlasti se obvežejo, da vsprejmejo mirovno sodišče, kakor hitro se sporna vprašanja ne tičejo vitalnih koristi ali narodne časti preprijačih se delov, zlasti pa, ako gre za prepire denarne naravi, ali tolmačenja gotovih v ruskih predlogih navedenih pogodb in dogovorov. Mednarodna preiskovalna komisija bo določala okoliščini, ki so dovela do spora ter pojasnjevala vzroke, potem, ko je natančno proučila dejstva. Tem predlogom je pridodan popoln kodeks za mirovna sodišča.

London 31. »Times« javljajo: Pogodba o ruskem železniškem posojilu se je podpisala včeraj. Posojilo znaša 2,975.000 funtov sterlinov, 4⁹/₁₀ obrestovanje z 1/2⁹/₁₀ amortizacijo. Služba posojila je popolnoma zagotovljena po ruski vladi.

Javna zahvala.

Z udanim srecem se zahvaljujemo vsem onim prijateljem in znancem, ki so nam na katerikoli način izrazili svoje sočutje, in onim, ki so se udeležili pogreba pokojnega našega nepozabnega soproga, oziroma brata in svaka

Rudolfa Božeglava

V prvi vrsti pa gre zahvala velespoštovanemu gospodu Antonu Muhi za njegovo res veliko požrtvovalnost in naklonjenost, ki nam jo je skazal o pogrebu dragega pokojnika. — Konečno se zahvaljujemo gospodom pevcem za njihov trud. Vsem bodi izrečena globoko čutjena zahvala naša.

Franciška Božeglav,
soproga.

Andrej
Karol
Ivan
Anton

bratje

Katarina
Marija
Franciška

sestre

Iva Gröbning

Ivan Vlah

svaka.

V Lokvi, dne 27. maja 1899.

Priznana najboljši z važnimi patentiranimi novostmi lastne iznajdbe tehnično dovršeni

glasovirji

dobe se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju

Henriku Bremitz

o. kr. dvornemu zalagatelju,
Trst — Borzni trg številka 9 — Trst
Ilustrirani katalogi na zahtevanje franco.

Slovenska gostilna

Antona Kramberger

v ulici Rossetti št. 2.

se priporoča sl. občinstvu. Točijo se dobra istrska in dalmatinska vina, toči pa se izborna senožeško pivo.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimole in peresule, ogledal in železnih blagajen, po cenah, da se ni bati konkurence.

Varstvena znamka: SIDRO. LINEMENT. CAPSICI COMP.

Iz Richterjeve lekarne v Pragi
pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo
dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Gospa

odla elegantno meblirano sobo z razgledom na občinski vrt in hrano ali pa hrano samo. Ponudbe sprejema upravnistvo.

Proda se

dobro upeljano trgovino z ogljem in drvmi v Trstu. Natančneje se poizve pri upravnistvu „Edinosti“.

Pisarničar (komptoirist)

z večletno prakso, zmožen slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika v besedi in pisavi, išče službe. Oglasila blagovolijo naj se pod Z. M. 36 na uredništvo tega lista pošiljati.

Zanimiv oglas kolesarjem!

kolo iz tovarne

Johann Puch iz Gradca

ustanovitelja industrije za kolesa,

je najbolje kolo sveta

L. Colobig v Trstu,

Via del Torrente številka 10.

Jedini in glavni zastopnik za:

Trst, Primorsko in Dalmacijo.

Pri moji tvrdki

Schivitz & Comp. V Trstu

se dobivajo

stroji vsake vrste in potrebščine k istim. Sesalke in brizgalke vsake vrste. Cevi iz kovin, kavčuka in platna. Medeni in broneni ventili, pipe itd. Orodje za obrtništvo in kmetijstvo. Vse iz prvih tu- in inozemskih tovarn. Nove posode »Emeri« in škropilnice proti peronospori svojega izdelka in druge. Garantiram dobroto vsega blaga. Cene nizke. Velika zaloga v ulici Zonta številka 5.

Mat. Živic, inženir.

Izdelujem tudi načrte za napravo novih tovarn, mlinov, vodovodov, cest itd. — Moja tvrdka prevzame tudi izvrševanje istih del.

„AGRICOL“

Patent T. 49/1008.

Privilegovano mehko kalijako milo za uničevanje mrčesov

raztopljivo v mrzli vodi, v raznih krajih Trentina, Istre, Goriške in pri t. k. poljedeljski družbi izkušeno kot uspešno sredstvo za zatiranje vseh parasi-karnih in kriptogamičnih bolezni in žuželk v obče ki okužujejo trte, sadna drevesa in zelenjad.

Navodilo, kako rabiti »Agricole«, na željo pošlino prosto.

Milarnica

F. Fenderl i dr. v Trstu.

Via Limitanea št. 1.

Zastop in zaloga na Goriškem pri gosp. Frideriku Primas-u v Gorici, Veliki trg 16, na dvorišču; pri Petru Debelich-u v Kopru in Izoli, v Trstu v drogerijah: Bolle, Via Farneto; Cilla, Ponterosso; Cumar, Via Belvedere; Jellersitz, Barriera vecchia; Mizzan, San Giacomo; Ongaro, Via dell'Orologio; Petrone, Via Giulia in Cumar, Opčina.

Zu beziehen durch jede Buchhandlung.

Berlin-Leipzig. Deutsches Verlagshaus Bong & Co.

60 Lieferungen à 60 Pf. oder 3 Bände à 15 Mk.

Politsche und Kultur-Geschichte

in Wort und Bild

Das XIX. Jahrhundert

Ueber 1000

Farbige und schwarze Kunstblätter

Illustrationen

Hans Kraemer

Das XIX. Jahrhundert in Wort und Bild